

Gluggetorpet i Råda

Redan år 1663 omtalades Gluggetorpet som ”nock en tomt wedh Råda kyrkia”. Torpet hörde till Ågården, vilket innebar att torparen som bodde där inte behövde betala arrende eller göra dagsverken på gården. Godsen och herrgårdarna hade stort inflytande över kyrkan därför var det bestämt att torparen i stället skulle hjälpa till som klockare vid kyrkans olika högtider. Han stod i klocktornet och tittade ut genom tornluggen för att se när prästen kom på vägen. Då var det dags att ringa i klockorna. Det sägs att tjänsten vid tornluggarna gav namnet Gluggetorpet åt bostaden.

På 1930-talet, när grusgropen anlades, försvann de åkrar som hört till torpet. Då upphörde också torparens ansvar som klockare. Den siste torparen bodde kvar till 1972. På 1800-talet föddes systrarna Kristin och Mina Strömwall där. Mina tog så småningom tjänst hos häradshövding Bååth på Odensvik, arbetade i Lidköping och flyttade sedan till Stockholm. Hon återvände så småningom till Råda. Mina blev hemmatös och hjälpte sin far, som var byggnadssnickare, med att skräda timmer, d.v.s. att forma bjälkar med hjälp av en skrädya. Det var långa och tunga arbetsdagar. På morgonen kl: 05.00 gick de oftast den milslånga vägen till sin arbetsplats på något bygge. De var oftast inte hemma förrän efter solnedgången. På 1870-talet flyttade de till en stuga på Råda mosse. Kristin bodde ensam i stuga efter föräldrarnas död. Hon var mycket duktig på att väva och kände till örternas läkande förmåga. Systrarna bodde tillsammans i stugan och man kunde se dem vandra till kyrkan om söndagarna. De berättade om det tillfälle när blixtnedslaget förstörde kyrktornet. Delar av tornet föll brinnande på vägen och kyrkogården och tornspiran blev hängande i en trädtopp. Folket i bygden skyndade dit för att rädda kyrkan från att brinna ner.

Systrarna berättade även om de övernaturliga väsen som man kunde få se i Rådaskogen. Skogsrådet eller Skogela som hon också kallades, hade visat sig vid torpet Liden, och tomtar kunde ibland komma fram till gårdarna. Kristin och Mina är sedan länge döda men Gluggetorpet och deras berättelser om folkseder och livet förr finns kvar.